

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету
Аграрного менеджменту
Анатолій ОСТАПЧУК
_____ 2023 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри виробничого та
інвестиційного менеджменту
Протокол № 8 від «18» квітня 2023 р.
В.о. завідувача кафедри
_____ Марина ДЄЛІНІ

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Управління інвестиційною діяльністю та
міжнародними проектами»
_____ Гарант ОП
Лідія ШИНКАРУК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ДІЛОВА ГРА «УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПРОЕКТУ»

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність	<u>073 «Менеджмент»</u>
освітня	<u>«Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними</u>
програма	<u>проектами»</u>
Факультет	<u>аграрного менеджменту</u>
Розробники:	<u>член. кор. НАНУ, д.е.н., професор Шинкарук Л.В.,</u> <u>професор, д.е.н. Деліні М.М.</u>

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

ДІЛОВА ГРА «УПРАВЛІНЯ КАПІТАЛОМ ПРОЕКТУ»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>
Спеціальність	<i>073 «Менеджмент»</i>
Освітня програма	<i>Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами</i>
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Вибіркова
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів ECTS	5
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-
Форма контролю	залік
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
	денна форма навчання
Рік підготовки	1
Семестр	2
Лекційні заняття	30 год.
Практичні, семінарські заняття	45 год.
Лабораторні заняття	-
Самостійна робота	75
Індивідуальні завдання	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	5 год. 5 год.

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Основна тематика дисципліни “Ділова гра «Управління капіталом проекту»” пов’язана з вивченням дисциплін економічного профілю.

Предметом вивчення дисципліни “Ділова гра «Управління капіталом проекту»” є система господарських, економічних, правових, фінансових відносин у сфері впровадження проектів різних типів на підприємствах України, обґрунтування фінансового механізму планування, контролю та ефективного управління сучасними інвестиційно-інноваційними проектами на довгостроковий період.

Мета дисципліни Ділова гра «Управління капіталом проекту» є формування у майбутніх фахівців сучасного системного мислення та комплексу спеціальних вмінь і навичок застосування універсального інструментарію фінансового управління проектами.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Ділова гра «Управління капіталом проекту»” є забезпечення науково-методичного підґрунтя опанування студентами спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізація «Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами» основних інструментів з фінансового управління проектом, управління капіталом та інвестиційними потоками проекту.

Дисципліна “Ділова гра «Управління капіталом проекту»” викладається для студентів денної та заочної форми навчання. При викладанні використовують електронні бази даних та офіційні сайти міжнародних програм та різних іноземних грантодавців, розробляється розрахункова модель проекту в MS Excel.

Набуття компетентностей:

інтегральна: Здатність виконувати завдання та вирішувати проблемні питання у сфері управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами, що передбачає застосування сучасних теорій та методів інвестиційного та проектного менеджменту у професійній діяльності або у процесі навчання, проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;

ПРН5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;

ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення при розробці та реалізації проекту.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми навчання;

«ДІЛОВА ГРА «УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПРОЄКТУ»

Змістовий модуль 1.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПРОЄКТУ

Тема 1. Основні категорії, структура капіталу проекту

Структура капіталу проекту. Поняття капіталу проекту, джерела його формування. Оптимізація структури капіталу проекту. Власний капітал проекту, позиковий капітал, залучений капітал. Управління капіталом проекту.

Методичні підходи до визначення вартості інвестиційних ресурсів. Вартість нерозподіленого прибутку. Середньозважена вартість капіталу. Маржинальна вартість.

Фінансовий леверидж та оптимізація інвестиційних ресурсів проекту. Оптимізація капітального бюджету.

Оцінювання вартості активів учасників проектного фінансування. Витратний (майновий), дохідний та порівняльний підходи до оцінювання активів.

Тема 2. Власний капітал проекту: значення та джерела накопичення

Власні фінансові ресурси в реалізації інвестиційних проектів. Прибуток і збиток підприємства. Чистий дохід. Амортизаційні відрахування. Знос основних засобів. Страхові надходження. Основні показники діяльності підприємств.

Розрахунок потреби в інвестиційних джерелах.

Тема 3. Позиковий капітал проекту: структура та джерела запозичення

Вартість позикового капіталу. Розрахунок потреби в позиковому капіталі.

Банки у проектному фінансуванні. Форми участі банків у проектному фінансуванні. Принципи та особливості банківського проектного фінансування. Функції банків у проектному фінансуванні.

Організація проектного фінансування в банку. Управління інвестиційним проектом банку. Стандарти банківського фінансування інвестиційних проектів.

Банки в управлінні ризиками проектного фінансування. Принципи банківського управління ризиками. Етапи процесу управління ризиками проекту в банку.

Кредитування інвестиційних проектів. Інвестиційне кредитування, банківський інвестиційний кредит.

Лізинг у структурі джерел фінансування проектів. Фінансовий та операційний лізинг. Леверидж-лізинг. Лізинговий проект.

Європейський інвестиційний банк у фінансуванні проектів розвитку. Європейські структурні та інвестиційні фонди. Проектні кредити. Посередницькі кредити ЄС.

Проектне фінансування за участі європейських структурних та інвестиційних фондів: венчурне фінансування, мікрофінансування, прямі та портфельні інвестиції, структурне фінансування, гарантії, проектні облігації, гранти.

Тема 4. Залучений капітал проекту: сутність, джерела формування

Акціонування як метод фінансування бізнес-проектів. Первинна публічна пропозиція цінних паперів (ІРО).

Альтернативні джерела фінансування. Венчурні фонди. Бізнес-ангели. Фінансове посередництво. Краудфандинг. Грантове фінансування проектів.

Змістовий модуль 2

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПРОЄКТУ

Тема 5. Бюджетування в управлінні капіталом проекту

Складання бюджету в управлінні проектом. Визначення витратної та дохідної частини.

Поняття собівартості проектних робіт, її склад за економічними елементами та калькуляційними статтями. Методичні рекомендації з проведення розрахунків, які відображаються в калькуляції собівартості об'єкта планування. Склад та методичні основи планування витрат періоду (адміністративних, витрат на збут та інших операційних витрат). Планування контрактів, кошторис витрат проекту.

Зведений бюджет проекту як сукупність операційних та фінансових бюджетів. Взаємозв'язок бюджетів, їх типові форми, порядок складання та необхідна для цього інформація.

Тема 6. Оподаткування в проєкті

Схеми оподаткування проєкту. Загальна система оподаткування. Спрощена система оподаткування. Визначення переваг та недоліків та найбільш придатної системи оподаткування. Розрахунок податків за проєктом.

Тема 7. Фінансові показники в управлінні капіталом проєкту

Показники прибутковості проєкту. Показники фінансової незалежності проєкту, автономії. Показники ефективності проєкту. Розрахунок рентабельності та ліквідності проєкту.

Тема 8. Оптимізація структури капіталу за різними категоріями

Розрахунок середньозваженої вартості проєкту. Фінансовий леверидж. Оптимальне співвідношення власного та залученого капіталу. Визначення шляхів фінансування проєкту.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ:

«ДІЛОВА ГРА «УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПРОЄКТУ»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ														
Тема 1. Основні категорії, структура капіталу проєкту	1	17	3	5			9	18	1	1				16
Тема 2. Власний капітал проєкту: значення та джерела накопичення	3	18	4	5			9	19	1	2				16
Тема 3. Позиковий капітал проєкту: структура та джерела формування	5	17	3	5			9	19	1	1				17
Тема 4. Залучений капітал проєкту: сутність, джерела запозичення	7	19	4	6			9	20	1	2				17
Разом за змістовим модулем 1		71	14	21			36	76	4	6				66
Змістовий модуль 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПРОЄКТУ														
Тема 5. Бюджетування в управлінні капіталом проєкту	9	20	4	6			10	18	1	1				16
Тема 6. Оподаткування в проєкті	11	20	4	6			10	19	1	2				16

Тема 7. Фінансові показники в управлінні капіталом проекту	13	19	4	6			9	18	1	1			16
Тема 8. Оптимізація структури капіталу за різними категоріями	15	20	4	6			10	19	1	2			16
Разом за змістовим модулем 2	79		16	24			39	74	4	6			64
Усього годин	150		30	45	-	-	75	150	8	12			130
Курсовий проект (робота) з Ділова гра «Управління капіталом проекту»			-	-	-		-		-	-	-		-
Усього годин	150		30	45	-	-	75	150	8	12			130

4. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні категорії, структура капіталу проекту.	5
2	Власний капітал проекту: значення та джерела накопичення	5
3	Позиковий капітал проекту: структура та джерела формування	5
4	Залучений капітал проекту: сутність, джерела запозичення	6
5	Бюджетування в управлінні капіталом проекту	6
6	Оподаткування в проекті	6
7	Фінансові показники в управлінні капіталом проекту	6
8	Оптимізація структури капіталу за різними критеріями	6
Разом		45

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні категорії, структура капіталу проекту.	9
2	Власний капітал проекту: значення та джерела накопичення	9
3	Позиковий капітал проекту: структура та джерела формування	9
4	Залучений капітал проекту: сутність, джерела запозичення	9
5	Бюджетування в управлінні капіталом проекту	10
6	Оподаткування в проєкті	10
7	Фінансові показники в управлінні капіталом проекту	9
8	Оптимізація структури капіталу за різними критеріями	10
Разом		75

8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Дайте визначення поняттю «проект», «бізнес-проект», «бізнес-проектування».
2. Опишіть середовище бізнес-проектування та учасників проекту, в т.ч. за РМВОК.
3. Опишіть життєвий цикл проекту.
4. Охарактеризуйте основні ресурси фінансування проєктів.
5. Охарактеризуйте власні фінансові ресурси в реалізації інвестиційних проєктів. Що до них відносять?
6. Дайте характеристику кредитуванню в фінансуванні бізнес-проектів та поняттю «інвестиційний кредит».

7. Охарактеризуйте акціонування як метод фінансування бізнес-проектів. Назвіть різницю між простими та привілейованими акціями.
8. Дайте характеристику кредитуванню в фінансуванні бізнес-проектів та поняттю «інвестиційний кредит».
9. Охарактеризуйте лізинг в структурі джерел фінансування проектів.
10. Наведіть та охарактеризуйте альтернативні джерела фінансування проектів.
11. Наведіть та охарактеризуйте альтернативні джерела фінансування проектів.
12. Охарактеризуйте етапи визначення вартості капіталу.
13. Охарактеризуйте середньозважену вартість капіталу та методику її розрахунку.
14. Дайте визначення поняттю «гранична ціна капіталу».
15. Охарактеризуйте та наведіть формулу фінансового левериджу. Опишіть його сутність.
16. Яке співвідношення власних та залучених коштів є оптимальним?
17. Наведіть показники, за якими оцінюється ефективність бізнес-проекту.
18. Яким чином відбувається коригування на податок на прибуток при розрахунку середньозваженої вартості капіталу?
19. Охарактеризуйте консорціумне фінансування.
20. Визначте особливості консорціумів.
21. Перелічіть основні способи консорціумного фінансування.
22. Охарактеризуйте торговельне фінансування.
23. Назвіть та дайте визначення трьом основним формам реалізації торговельного фінансування.
24. Що являє собою державно-приватне партнерство в Україні? Наведіть приклади.
25. Дайте визначення поняттю концесії. Назвіть об'єкти, права на які можуть передаватись на концесійних умовах.
26. Які особливості здійснення концесійної діяльності?
27. Франчайзинг як засіб фінансування бізнес-проектів.
28. Визначте яку роль відіграють банки у проектному фінансуванні.
29. Опишіть переваги та недоліки проектного фінансування.
30. У чому особливість участі банків в проектному фінансуванні?
31. Які тенденції на ринку банківського проектного фінансування в Україні?

32. Перелічіть етапи банківського проектного фінансування.
33. Що відрізняє банківське проектне фінансування від кредиту?
34. Охарактеризуйте напрями проектного аналізу.
35. Які показники використовуються для визначення ефективності проекту?
36. Управління ризиками в проектному фінансуванні?
37. Методи управління ризиками?
38. Охарактеризуйте метод чутливості проекту.
39. Дайте визначення «точки беззбитковості».
40. Що означає метод розподілу ризику між учасниками проекту?
41. Назвіть різницю між проектним та венчурним фінансуванням.
42. Яким чином може бути класифіковане проектне фінансування в залежності від розподілу ризиків реалізації інвестиційного проекту?
43. Назвіть основні міжнародні фінансові інституції, які беруть участь у фінансуванні проектів.
  44. Дайте визначення Світовому банку.
  45. Опишіть структуру СБ.
  46. Що є головним завданням СБ?
  47. Охарактеризуйте МБРР.
  48. Дайте визначення МАР.
  49. З чого формуються джерела фінансування МАР?
  50. Охарактеризуйте МФК.
  51. З чого формуються джерела фінансування МФК?
  52. Дайте визначення БАГІ.
  53. Визначить тенденції фінансування проектів в Україні.
  54. Надайте характеристику ЄБРР.
  55. Визначить можливості участі вітчизняних підприємств в грантах ЄБРР.
  56. У чому полягає специфіка фінансування проектів міжнародними регіональними банками розвитку?
  57. Надайте визначення поняттю «Експортно-кредитне агентство» (ЕКА).
  58. Опишіть схеми залучення коштів за допомогою ЕКА.
  59. Охарактеризуйте діяльність Європейського інвестиційного банку в фінансуванні проектів.
  60. Які програми ЄС діють в Україні?
  61. Охарактеризуйте ЄІБ.

62. На яких питаннях фокусується співпраця ЄІБ в сфері охорони навколишнього середовища?

63. Надайте характеристику Структурним фондам ЄС та Фонду гуртуванню.

64. Охарактеризуйте проект COSME/EEN.

65. Охарактеризуйте проект EEN.

66. Охарактеризуйте проект EU4Business.

**Тестові завдання тестів для визначення рівня
засвоєння знань студентами**

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Факультет аграрного менеджменту
Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

ТЕСТОВЕ ЗАВДАННЯ
з дисципліни
ДІЛОВА ГРА «УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПРОЄКТУ»

Студент групи _____

П.І.Б. _____

_____

кількість балів

_____

національна шкала

_____

шкала ECTS

_____

дата

Київ 2023

Цілі виконання. Виконання тестових завдань здійснюється для перевірки засвоєння необхідного обсягу знань за темою

Навчально-методичні матеріали:

- [1] Offline матеріали до вивчення теми
- [2] Рекомендована література до теми
- [3] Матеріали аудиторних занять

Умови виконання:

- (a) Виконання тестових завдань проходить в аудиторії.
- (b) Під час виконання тестових завдань слід уважно виконувати інструкцію з їх виконання.
- (c) Кожне тестове завдання має тільки одну правильну відповідь.

Оцінювання результатів

Оцінка визначається відповідно до кількості правильних відповідей .

Оцінка є позитивною , якщо частка правильних відповідей складає більше, ніж 60%.

1. За відносинами власності джерела фінансування бізнес-проектів розділяють на:

- 1. Державні інвестиційні ресурси, інвестиційні ресурси суб'єктів господарювання, інвестиційні ресурси іноземних інвесторів.
- 2. Власні, залучені, позикові.
- 3. За рахунок коштів державного, обласного та місцевого бюджетів, за рахунок коштів суб'єктів господарювання, іноземні інвестиції в різних формах.
- 4. Акціонерні, державні, спільні.

2. Що відносять до позикових джерел фінансування?

- 1. Емісія акцій, благодійні внески, краудфандинг, кошти бізнес-ангелів.
- 2. Прибуток підприємства, амортизація, страхові суми відшкодування.
- 3. Емісія облігацій фірми; цільовий державний кредит, спрямований на конкретний вид інвестування; податковий кредит; інвестиційний лізинг.
- 4. Венчурне фінансування, консорціумне фінансування, грантове фінансування.

3. Яким видом капіталу є акціонування як метод фінансування бізнес-проектів?

- 1. Власним.
- 2. Залученим.
- 3. Позиковим.
- 4. Кредитним.

4. Акції, які дають власникові переважне право на одержання дивідендів, а також на пріоритетну участь у розподілі майна акціонерного товариства у разі його ліквідації, є:

- 1. Іменними.

2. Простими.
3. На пред'явника.
4. Привілейовані.

5. Інвестиційний кредит – це:

1. Залучення капіталу шляхом емісії простих та привілейованих акцій, що розміщуються серед юридичних та фізичних осіб.
2. Економічні відносини між кредитором і позичальником з приводу фінансування інвестиційних заходів на засадах повернення і, як правило, з виплатою відсотка.
3. Передача активів у грошовій або натуральній формі на певний обумовлений час.
4. Це об'єднання кількох позик в одну, коли облігації раніше випущених кількох позик обмінюються на облігації нової позики.

6. Емісія облігацій є різновидом:

1. Акціонування.
2. Інвестиційного кредиту.
3. Краудфандингу.
4. Еккаутингу.

7. Груповий лізинг – це:

1. За якого використовуються кошти акціонерів, банків, що зменшує ризик лізингодавця, лізингоотримувача та посередника.
2. За якого виробник або продавець майна самостійно здає об'єкт у лізинг (фактично в одній особі поєднуються постачальник і лізингодавець, інколи кажуть про лізинг власника).
3. Склад учасників якого не відрізняється від складу контрагентів прямого лізингу, але майно здається в лізинг тій самій особі, в якій воно було закуплене.
4. За якого передання майна відбувається через посередників.

8. За рівнем окупності майна розрізняють:

1. Фінансовий та операційний лізинг.
2. Лізинг із грошовою формою платежів, лізинг із компенсаційним платежем, лізинг за умов змішаного платежу.
3. Лізинг за рахунок власних коштів, лізинг за рахунок кредитування спеціалізованих установ, пайовий лізинг.
4. Чистий лізинг, лізинг з послугами.

9. Що виступає основним державним джерелом фінансування інвестиційних проектів?

1. Податки, які надходять від громадян України.
2. Фінансові засоби, які отримано від інших держав.

3. Державні облігаційні позики.
4. Кошти Державного бюджету України та кошти місцевих бюджетів.

10. Що є особливістю державного інвестиційного кредиту?

1. Цільова спрямованість у пріоритетні види діяльності та пільговий характер оподаткування.
2. Є можливість списання боргу позичальнику.
3. Держава узгоджує з позичальником умови надання та повернення кредитів.
4. Його можна отримати в будь-якому банку України.

11. До альтернативних джерел фінансування відносять:

1. Акціонування, випуск облігацій.
2. Лізинг, амортизаційні відрахування.
3. Венчурне фінансування, бізнес-ангели.
4. Банківські кредити, державні інвестиційні кредити.

12. Бізнес-ангели – це:

1. Підприємство (зазвичай невелике), діяльність якого пов'язана з розробкою нових видів продукції, послуг, технологій, які ще не відомі споживачеві, але мають великий ринковий потенціал, що пов'язано з великим ступенем ризику їх просування на ринку.
2. Багаті люди, які вкладають кошти в бізнес стартапу, як правило в обмін на конвертований борг або частку в компанії.
3. Грошові або інші засоби, що передаються громадянами та юридичними особами (в тому числі іноземними), а також міжнародними організаціями для проведення конкретних наукових досліджень, розробки законопроектів, підготовки кадрів та інших проектів на умовах, передбачених грантодавцем.
4. Підприємці, які виступають спонсорами проекту без зворотних вимог.

13. Краудфандинг відносять до:

1. Альтернативного джерела фінансування бізнес-проектів.
2. Власного джерела фінансування бізнес-проектів.
3. Позикового джерела фінансування бізнес-проектів.
4. Традиційного джерела фінансування бізнес-проектів.

14. Вартість інвестиційних ресурсів – це:

1. Ціна, яку сплачує власник інвестиційного проекту за залучення капіталу (ресурсів) з різних джерел.
2. Співвідношення власних і позикових коштів довгострокового характеру.
3. Загальна сума коштів, яку потрібно сплатити за використання певного обсягу залучених на ринку капіталу фінансових ресурсів, виражена у відсотках до цього обсягу.
4. Ціна залучених джерел фінансування проекту.

15. Чи відбувається коригування вартості довгострокових кредитів на ставку податку на прибуток? Якщо так, то чому?

1. Ні, податок на прибуток не враховується при визначення вартості кредиту.
2. Ні, податок на прибуток вже включений у відсоткову ставку.
3. Так, так як відсотки за користування кредитами включаються в собівартість продукції, що зменшує розмір оподаткованого прибутку.
4. Так, тому що така формула вартості кредитів.

16. Що являє собою Середньозважена вартість капіталу (WACC)?

1. Характеризує рівень витрат (у відсотках), які щорічно має нести підприємство за можливість реалізації проекту завдяки залученню фінансових ресурсів на довгостроковій основі.
2. Середнє значення усіх вартостей капіталу, який залучений в бізнес-проект.
3. Показник фінансової незалежності підприємства.
4. Показник фінансової стійкості підприємства.

17. За якою функцією розраховується показник NPV в MS Excel?

1. NPV (ЧПС).
2. IRR (ВВД).
3. PMT (ПЛТ).
4. SUMIF (СУММЕСЛИ).

18. За якою функцією розраховується показник IRR в MS Excel?

1. NPV (ЧПС).
2. IRR (ВВД).
3. PMT (ПЛТ).
4. SUMIF (СУММЕСЛИ).

19. За якою функцією розраховується показник ануїтету в MS Excel?

1. NPV (ЧПС).
2. IRR (ВВД).
3. PMT (ПЛТ).
4. SUMIF (СУММЕСЛИ).

20. До якої групи показників відносяться показники періоду окупності проекту, чистої приведеної вартості, внутрішньої норми доходності, прибутковості вкладень?

1. Показники прибутковості проекту.
2. Показники інвестиційної привабливості.
3. Показники рентабельності проекту.
4. Показники окупності проекту.

21. Гранична ціна капіталу (МСС) – це:

1. Ціна капіталу, коли проект є найприбутковішим.
2. Останній залучений капітал у проект.
3. Ситуація, коли залучений капітал перебільшує власний.
4. Ціна останньої грошової одиниці залученого капіталу.

22. Що відображає Ефект фінансового левериджу?

1. На скільки відсотків зміниться рентабельність власного капіталу за рахунок використання позикових коштів.
2. На скільки величина позикового капіталу перебільшує власний.
3. Величину втрат підприємства від використання залучених джерел фінансування.
4. Ефективність використання як власних, так і залучених джерел фінансування.

23. Міжнародний консорціум – це:

1. Тимчасове об'єднання господарське незалежних компаній, метою якого можуть бути різні види скоординованої підприємницької діяльності компаній.
2. Об'єднання двох або більше суб'єктів господарювання на умовах спільного розпорядження прибутками і фінансовими ресурсами, розподілу ризиків з метою досягнення конкретних (які не завжди збігаються) стратегічних цілей.
3. Передача прав виробництва продукції (робіт, послуг) однієї компанії іншій.
4. Система збирання та обробки фінансової інформації про фірму (установу), яка дає можливість скласти компетентну думку стосовно фінансового стану цієї фірми (компанії).

24. Експортний кредит постачальника – це:

1. Фінансування експортно-імпортних операцій клієнтів з використанням різних інструментів і, як правило, із залученням кредитних ресурсів на міжнародних ринках капіталу.
2. Кредит, наданий експортером іноземному імпортеру у формі відтермінування платежу за поставлений товар або надані послуги, який згодом викупить банк без можливості повернення.
3. Кредит, наданий банком іноземному імпортеру на придбання товару або надання послуги.
4. Кредит, наданий експортером іноземному імпортеру у формі відтермінування платежу за поставлений товар або надані послуги.

25. Державно-приватне підприємство – це:

1. Система відносин між державним та приватним партнерами, при реалізації яких ресурси обох об'єднуються з відповідним розподілом ризиків, відповідальності та винагород (відшкодувань) між ними, для взаємовигідної

співпраці на довгостроковій основі у створенні (відновленні) нових та/або модернізації (реконструкції) наявних об'єктів, які потребують залучення інвестицій, та у користуванні (експлуатації) такими об'єктами.

2. Тимчасове об'єднання господарське незалежних компаній (в тому числі й державних з приватними), метою якого можуть бути різні види скоординованої підприємницької діяльності компаній, найчастіше для спільної конкурентної боротьби за отримання замовлень і їх спільного використання.

3. Об'єднання двох або більше суб'єктів господарювання на умовах спільного розпорядження прибутками і фінансовими ресурсами, розподілу ризиків з метою досягнення конкретних (які не завжди збігаються) стратегічних цілей.

4. Підприємство, засноване на базі об'єднання майна різних власників.

26. Концесія – це:

1. Тимчасове об'єднання господарське незалежних компаній (в тому числі й державних з приватними), метою якого можуть бути різні види скоординованої підприємницької діяльності компаній.

2. Об'єднання двох або більше суб'єктів господарювання на умовах спільного розпорядження прибутками і фінансовими ресурсами, розподілу ризиків з метою досягнення конкретних (які не завжди збігаються) стратегічних цілей.

3. Підприємство, засноване на базі об'єднання майна різних власників.

4. Передача об'єкту концесії на умовах, визначених в концесійному договорі, який укладається на строк не менше 10 років та не більше 50 років.

27. Об'єктом концесії може виступати:

1. Будівництво та експлуатація автомобільних доріг, шляхів сполучення, вантажних і пасажирських портів, аеропортів; комунальне господарство.

2. Приватні металургійні та машинобудівні заводи.

3. Великі фінансові групи.

4. Великі приватні промислові об'єкти.

28. Різновид банківського кредитування інвестиційних проектів, при якому кредитор бере на себе частково або повністю ризики, пов'язані з їх реалізацією – це:

1. Банківський кредит з пільговою ставкою відсотку.

2. Операції факторингу.

3. Проектне фінансування.

4. Експортний комерційний кредит.

29. Задача. Визначте середньозважену капіталу компанії за наступними даними:

№	Джерело капіталу	Частка у загальній сумі джерел, %	Вартість капіталу, % річних
1	Акціонерний капітал	70,0	16,93
2	Довгострокові боргові зобов'язання	30,0	12,38

Як зміниться значення WACC, якщо частка акціонерного капіталу знизиться до 63% або 52%? Ставка податку на прибуток – 18%.

30. Задача. Визначте середньозважену капіталу компанії за наступними даними:

№	Джерело капіталу	Сума, грн.	Вартість капіталу, % річних
1	Звичайні акції	18230	15,23
2	Привілейовані акції	2938	13,60
3	Облігаційна позика	4208	11,02
4	Довгостроковий кредит	1678	11,02
5	Короткостроковий кредит	450	15,54
	Ставка податку на прибуток – 18%		

31. Задача. На основі таблиці визначити частку капіталу в сумі, а також середньозважену вартість капіталу. Визначити, який варіант співвідношення є оптимальним.

№	Показник	Варіанти розрахунків				
		1	2	3	4	5
1	Загальна сума капіталу	4000	4000	4000	4000	4000
2	Власний капітал: Сума; Частка в загальній величині капіталу.	3000	2600	2200	2000	1800
3	Позиковий капітал: Сума; Частка в загальній величині капіталу.	1000	1400	1800	2000	2200
4	Чистий прибуток	420	378	352	300	276
5	Ставка відсотків за кредит, %	12	12	12	12	12

32. Задача. Контрольний пакет акцій компанії «Веселка» має намір придбати великий європейський холдинг. Після поглинання буде проведена зміна

менеджменту компанії, і структура капіталу буде рефінансована до цільової ($W_d = 48\%$, $W_E = 52\%$). Аналіз ринку показує, що ринкова вартість позикового капіталу за боргами, які залучаються холдингом, може навіть знизитися (у зв'язку з новим рейтингом) до 14,0%, а вартість власного капіталу дорівнюватиме 16,2%. Якою буде середньозважена вартість капіталу? Ставка податку на прибуток – 18%.

33. Впровадження у виробництво млина вартістю (1 варіант – 30 тис. грн., 2 варіант – 40 тис. грн., 3 варіант – 50 тис. грн.) має за прогнозами приносити впродовж 4 роки чистий прибуток (щорічно по: 1 варіант – 14 тис. грн., 2 варіант – 15 тис. грн., 3 варіант – 16 тис. грн.), при нормі дисконту 18%. Необхідно визначити, який варіант проекту є найбільш доцільним

1. 1 варіант
2. 2 варіант
3. 3 варіант
4. Жодний варіант не є доцільним

34. Підприємство розглядає два альтернативних проекти. Кожен з них має норму прибутковості 20 % і реалізується протягом 4-х років. Ці проекти генерують такі грошові потоки.

Роки	Інвестиції	CF ₁	CF ₂	CF ₃	CF ₄
Проект "А"	100 000	30 000	35 000	35 000	45 000
Проект "Б"	120 000	30 000	40 000	45000	55 000

Який з цих проектів треба схвалити:

1. Проект «А»
2. Проект «Б»
3. Відхилити обидва проекти

9. Методи навчання

Під час вивчення курсу для активізації навчального процесу застосовуються ділові ігри, проблемні завдання, підготовка реферативних доповідей та інші методи та засоби активізації пізнавальної діяльності студентів.

На лекціях увага студентів зосереджується увага на проблемних питаннях за структурованим матеріалом з наведенням конкретних прикладів практичного застосування отриманих знань та зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем та заохоченням студентів до критичного сприймання нового матеріалу.

На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; аналіз конкретної ситуації;

робота в малих групах; рольові та ділові ігри; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

10. Форми контролю.

Форма контролю знань студентів з дисципліни “Ділова гра «Управління капіталом проекту»” – екзамен.

11. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

12. Навчально-методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Ділова гра «Стратегічне управління проектами»», 2022 р.

13. Рекомендовані джерела інформації

Основн:

1. Бланк І. О., Гуляєва Н. М. Інвестиційний менеджмент : підручник. заг. ред. А. А. Мазаракі. К., 2003. 397 с.

2. Бутко М. П., Бутко І. М., Дітковська М.Ю. та ін. Менеджмент інвестиційної діяльності : підручник; за заг. ред. М.П.Бутка. Київ : Центр учбової

літератури, 2018. 480 с.

3. Деліні М.М. Концепція управління грантами : навчально-методичний комплекс для магістрів спеціальності 073 «Менеджмент». Вінниця, 2018. 88 с.

4. Деліні М.М., Князева Т.В. Міжнародні та національні гранти : навчально-методичний комплекс для магістрів спеціальності 073 «Менеджмент». Вінниця, 2018. 92 с.

5. Довгань Л.Є., Мохонько Г.А., Малик І.П. Управління проектами: навчальний посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.

6. Інвестиційний менеджмент : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2016. 231 с.

7. Когон К., Блейкмор С., Вуд Дж. Керування проектами. Фабула, 2018. 240 с.

8. Микитюк П.П. Управління проектами : навч. посіб. Тернопіль, 2014. 270 с.

9. Руководство к Своду знаний по управлению проектами (Руководство РМВОК). Коллектив авторов «Олимп- Бизнес», 2013.

10. Шинкарук Л.В., Мостенська Т.Л., Мостенська Т.Г. Інвестиційний менеджмент : навчальний посібник. Національний університет біоресурсів і природокористування України., 2017. 160 с.

Допоміжні:

11. 10 стартапів, що змусили світ говорити про Україну в 2017-му. URL: <https://ukrainian.voanews.com/a/desiat-ukrainskykh-startapiv-2017/4179925.html> (дата звернення: 11.10.2022 р.)

12. 10 стартапів, що змусили світ говорити про Україну в 2018-му. URL: <https://ukrainian.voanews.com/a/desiat-startapiv-shcho-zmusyly-svit-hovoryty-pro-ukrainu-v-2018/4718865.html> (дата звернення: 12.10.2021 р.)

13. 7 Джерел фінансування зелених проектів в Україні. URL: <https://ecotown.com.ua/news/7-dzherel-dlya-finansuvannya-zelenykh-proektiv-v-Ukrayini/> (дата звернення: 10.10.2022 р.)

14. Васильчишин О., Тулай О. Лізинг в Україні: минуле і перспективи. Світ фінансів. Вип. 3(8), жовтень 2006 р. с. 128-141. URL: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&act=8&ved=2ahUKEwjF9pjKp-_1AhXw-ioKHT-8AJAQFjAAegQIAxAC&url=http%3A%2F%2Fsf.tneu.edu.ua%2Findex.php%2Fsf%2Farticle%2Fdownload%2F123%2F131&usg=AOvVaw14O4jmbaSHZXY7RAAt0Yq9

В (дата звернення: 29.09.2022 р.)

15. Гранти для бізнесу. Найбільші програми підтримки бізнесу в Україні
URL : <https://18000.com.ua/blogs/granti-dlya-biznesu-najbilshi-programi-pidtrimki-biznesu-v-ukraini/> (дата звернення : 29. 09. 2022 р.)

16. Гранти для підприємців: де взяти і як шукати? URL : <https://www.ceasc-bw.com/products/granti-dlya-pidprijetsiv-de-vzyati-i-yak-shukati/> (дата звернення : 09. 10. 2022 р.)

17. Група Світового банку дала рекордні \$20,5 мільярда на “зелені” проекти в Україні. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2517395-grupa-svitovogo-banku-dala-rekordni-205-milarda-na-zeleni-proekti-v-ukraini.html> (дата звернення : 29.10.2022 р.)

18. Державно-приватне партнерство як механізм реалізації нової регіональної політики: можливості застосування та практичні аспекти підготовки і впровадження інвестиційних проектів. URL: http://rdpa.regionet.org.ua/images/129/PPP_report_U-LEAD_30_10_2017.pdf (дата звернення: 30.09.2022 р.)

19. Державно-приватне партнерство: позитивні приклади з історії та сучасності. URL: <https://komora.info/22-golovni-novini/2651-derzhavno-privatne-partnerstvo-pozitivni-prikladi-z-istoriji-ta-suchasnost> (дата звернення: 01.10.2022 р.)

20. ЕБРР реалізує в Україні більше сотні проектів підтримки бізнесу. URL : <https://www.epravda.com.ua/rus/news/2019/02/19/645426/> (дата звернення : 18.08.2022 р.)

21. Европейские гранты: как их получить украинскому предпринимателю. URL : <https://www.epravda.com.ua/rus/columns/2018/10/2/641199/> (дата звернення : 19.10.2022 р.)

22. Експерти назвали 8 найбезглуздіших стартапів 2017 року. Серед них – український. URL: https://espreso.tv/news/2017/12/27/8_naybezgluzdishykh_startapiv_2017_roku_sered_nykh_ukrayinskyu (дата звернення: 10.11.2022 р.)

23. ЄБРР планує реалізувати в Україні понад 150 проектів для підтримки малого і середнього бізнесу. URL : <https://eu-ua.org/novyny/yebrr-planuye-realizuvaty-v-ukrayini-ponad-150-proektiv-dlya-pidtrymky-malogo-i-serednogo> (дата звернення : 12.10.2022 р.)

24. ЄС запустив в Україні проєкт House of Europe для професійного розвитку. URL : <https://hromadske.ua/posts/yes-zapustiv-v-ukrayini-proyekt-house-of-europe-dlya-profesijnogo-rozvitku> (дата звернення : 28.09.2022 р.)

25. Іванов С.М., Клименко К.В. Співробітництво України та ЄБРР : тенденції розвитку. Наукові праці НДФІ. 2016, №3 (76). С. 5-23. URL : https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjXl6Pg4-_lAhViv4sKHXe5ARcQFjACegQIARAC&url=http%3A%2F%2Ffirbis-nbu.gov.ua%2Fcgi-bin%2Fopac%2Fsearch.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF%2FNpndfi%255F2016%255F3%255F2%252Epdf&usg=AOvVaw02cEj8hBX-Y2wVwK7jRvye (дата звернення : 29.10.2022 р.)

26. Інформація щодо міжнародної технічної допомоги, що надається Україні за результатами проведеного Мінекономрозвитку моніторингу проектів у другому півріччі 2017 року. URL : https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=7&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjbt7vM3u_lAhUOtYsKHeuxD8UQFjAGegQICBAC&url=http%3A%2F%2Fwww.me.gov.ua%2FDocuments%2FDownload%3Fid%3Dc60809df-8bf7-4375-ba67-b64efb4b5779&usg=AOvVaw1orxLrP6HcyJTCkSOZ1JuN (дата звернення: 07.10.2022 р.)

27. Інфраструктурні проекти з ЄБРР та ЄІБ. URL : <https://mtu.gov.ua/content/infrastrukturni-proekti-z-ebr-ri-ta-eib.html> (дата звернення : 10.10.2022 р.)

28. Клименко О.В. Методика оцінки ефективності реальних інвестицій в Excel. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2013. № 10. С. 467-473. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/10846/1/78.pdf> (дата звернення: 29.09.2019 р.)

29. Кожухова Т.В. Фінансування Світовим банком проектів розвитку в Україні. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. 2016. Вип. 15. С. 17-20. URL : https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiliMSM4e_lAhXwkIsKHT5zBb0QFjABegQIAhAC&url=http%3A%2F%2Ffirbis-nbu.gov.ua%2Fcgi-bin%2Fopac%2Fsearch.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF%2FNvmgu%255F2016%255F15%255F6%252Epdf&usg=AOvVaw2jAL3Vg6jT1xX5WVfRiF9x (дата звернення : 08.10.2022 р.)

30. Нові фінансові можливості для малого бізнесу в Україні. Представництво Європейського Союзу в Україні. URL : https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/70506/нові-фінансові-можливості-для-малого-бізнесу-в-україні-new-funds-support-small-businesses_uk (Дата звернення : 10.10.2022 р.)
31. Оцінка ефективності інвестицій в Excel. Розрахунок NPV, PP, DPP, IRR, ARR, PI. URL: <https://sgv.in.ua/off-lifaq/28-otsinka-efektivnosti-investitsij-v-excel-rozrakhunok-npv-pp-dpp-irr-arr-pi> (дата звернення: 28.09.2022 р.)
32. Пустиніна К. В. Проектне фінансування як одна з ефективних форм залучення фінансових ресурсів для інноваційної діяльності. *Вісн. Нац. ун-ту «Львів. Політехніка»*. 2007. №579. с. 242–246. URL: http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/34085/1/52_242-246.pdf (дата звернення: 19.09.2022 р.)
33. Співпраця між Україною та ЄС: Програми, проекти та інформаційні ресурси ЄС. URL : http://kiev-chamber.org.ua/files/--_1.pdf (дата звернення : 18.10.2022 р.)
34. Тіщенко Є.О. Теоретичні засади управління ризиками проектного фінансування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: економіка і менеджмент. 2017. Вип. 27(2). С. 119-122. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/27-2-2017/25.pdf> (дата звернення: 10.10.2022 р.)
35. Топ-5 гучних бізнес-провалів 2017 року. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-delovye-novosti-36-top-5-gromkix-mirovux-biznes-provalov-2017-goda> (дата звернення: 08.10.2022 р.)
36. Фінансовий лізинг в Україні: поточний стан та перспективи розвитку. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/2541156-finansovij-lizing-v-ukraini-potocnij-stan-ta-perspektivi-rozvitku.html> (дата звернення: 09.11.2019 р.)
37. Шевчук Я.В. Ринок банківського проектного фінансування в Україні. *Економіка та держава*. 20187 №8. С. 98-102. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/8_2018/23.pdf (дата звернення: 10.10.2022 р.)
38. Шморгун Ю.В. Специфіка реалізації функції банку в процесі здійснення проектного фінансування. *Ефективна економіка*. 2013. №6. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2111> (дата звернення: 29.09.2022 р.)
39. Як отримати європейські гранти на розвиток. Офіційний сайт KPMG. URL : <https://home.kpmg/ua/uk/home/media/press-releases/2018/07/yak-otrimati-evropeiskie-granti-na-rozvitok.html> (дата звернення : 15.10.2022 р.)

Інформаційні ресурси:

1. Глобал Форум щодо Управління проектами. – Режим доступу : <http://www.pmforum.org>.
2. Книги, присвячені управлінню проектами та інструментам управління проектами [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.projectmanagement.com/books>.
3. Офіційний сайт Міжнародної Асоціації управління проектами IPMA (Швейцарія). – Режим доступу : <http://www.ipma.ch>.
4. Офіційний сайт Північно-Американського інституту управління проектами РМІ (США). – Режим доступу : <http://www.pmi.org>.
5. Спеціалізований сайт присвячений управлінню проектами. – Режим доступу : <http://www.ganttthead.com>.